Jüdische Pester Zeitung.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן יעדען טאג פּרענומעריערען אונד דער פּרענומעראציאָנס-פּרייז בעגיננט מיט דעם עמפּפֿאנג דעס ערסטען בלאטטעס.

דיא רעדאקציאָן בעפֿינדעט זיך אין פּעסט וואַיצנער בולוואר נומ' 29 וואָהין מאן אויך דיא פּרענומעראציאָנס-געלדער צו זענדען בעליעבט.

יידישע פּעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט דריימאל וואָכענטליך מאָנטאג, מיטטוואָך אונד פֿרייטאג. אונד קאָסטעט
פֿיר עסטררייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולד.— קר. עֿ. וו.
האלביעהריג 5 גולד.— קר. עֿ. וו.
פֿירטעליעהר. 2 גולד.50 קר. עֿ. וו.
פֿיר'ס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולד.— קר' עֿ' וו'
האלביעהריג 5 גולד.50 קר' עֿ' וו'
פֿירטעליעהר' 2 גולד.75 קר' עֿ' וו'

Nr. 84. פֿירצעהנטער יאהרגאנג. | פּעסט, מיטטוואָך כח תמוז ה.תרמ"ב. | Pest, den 12. Juli 1882.

אונד עס ווירד פֿאָרטגעלאָגען.

טראָטצדעם אונד אלל' דעם, דאס דיא אמטליכען בעריכטע פֿאָרטוועהרענד פֿערזיכערן, עס זייא אין דען פֿיעלען נאכריכטען דער יודען-פֿיינדליכען אונגארישען צייטונגען איבער דיא טיסאַ-עסלארער געשיכטע קיין וואהרעס וואָרט —, זאָ ברינגען דאָך דיעזע פֿערלאָגענען אונגארישען צייטונגען יעדען טאג נייע שייער-געשיכטען אים ניערדיהאזא אונד אימגעבונג. זיא זאגען: „דיא אמטליכען בעריכטע וואָללען נור אללעס פֿערטושען, אים דאס פֿאָלק צו בעשוויכטיגען אונד פֿאָן יעדער אויפֿרייצונג אונד העטצערייא אבצוהאלטען; אבער אין דער טהאט וויססע מאן אין דען איינגעווייהטען קרייזען נור צו גוט, דאס זיך דיא שולד דער פֿערהאפֿטעטען יודען בערייטס הערויסגעשטעללט.“

צים שלוססע אונזערעס פֿאָריגען בלאטטעס בראכטען וויר איינע אמטליכע בעריכטיגונג, דיא דאהין לייטעטע, דאס וואָהל צו דען ביזהעריגען פֿערהאפֿטעטען וויעדער צווייא נייע הינצוקאמען, דאס אבער פֿאָן איירגענד איינעם איינגעשטענדניססע דער פֿערהאפֿטעטען נאָך קיינע רעדע איזט, אונד דאס געריכט האט נאָך ניכטס נייעס הערויסגעבראכט:

איינע דעראַרטיגע אמטליכע בעריכטיגונג שטאנד אויך אים פֿאָרגעסטריגען אבענדבלאטטע דער אונגארישען רעגיערונגס-צייטונג „עללענאָר“. דיעזע לייטעטע: „איינע זעהר איינפֿלוסרייכע האָהע פֿערזאָנליכקייט ביים ניערדיהאזער געריכטסהאָפֿע, וועלכע דען שטאנד דער געריכטליכען אונטערזוכונג זעהר גוט קעננט, האט ערקלערט, דאס אללעס, וואס דיא אונגארישען בלעטטער אים ניערדיהאזא אלס טהאטזאכע פֿערציכנען, ערדיכטעט, ערפֿונדען אונד ערלאָגען איזט. עס איזט נאָך ניכט איינמאל געריכטליך פֿעסטגעשטעללט, דאס עסטער שאָלימאשי ערמאָרדעט וואָרדע. וויא קאנן מאן אלזאָ בעהויפּטען, דאס זיא דורך יודען אונד נאָך דאצו צו רעליגיאָזען צוועקען ערמאָרדעט וואָרדען איזט? דיא פֿערהאפֿטעטען וואורדען בלאָס אים אללגעמיינען, אבער ניכט בעציגליך דעם מאָרדעס פֿערהאָרט; דיא איבער איהרע אויסזאגען פֿערברייטעטען נאכריכטען זינד אלזאָ דורכאויס אונוואהר. דיא פֿאָראונטערזוכונג ווירד שפּעטעסטענס אם 20-טען דיעזעס בעענדעט זיין, וואָראויף דאנן מיט יעדעם איינצעלנען איין אויספֿיהרליכעס פֿערהאָר פֿאָרגענאָממען ווירד. אויך דיא אין טיסאַ-לאָק פֿערהאפֿטעטען יודען, וויא אויך דיא פֿאמיליע ליכטמאנן אויס טיסאַ-עסלאר, זינד ביז יעטצט נאָך קיינעם פֿערהאָרע אונטערצאָגען וואָרדען.“

„פּעשטי נאפּלאָ“ וויעדער מעלדעט: „דיא נאכריכטען דער אונגארישען בלעטטער איבער דיא געריכטליכע אונטערזוכונג צו ניערדיהאזא זינד פֿאָללקאָממען אונבעגרינדעט. דאס איינציגע רעזולטאט בעשטעהט דארין, דאס דיא צאהל דער פֿערהאפֿטעטען יודען אים צווייא פֿערמעהרט וואורדע. עס ליעגט בעשטיממטעס ניכטס פֿאָר; עס איזט אללעס בלאָסער פֿ ע ר ד א כ ט!“

דיא פֿאָרגעסטריגע אבענד-אויסגאבע דער „בודא-פּעסטער קאָררעספּאָנדענץ“ מעלדעט: „אין דער טיסאַ-עסלארער אנגעלעגענהייט איזט מאן ביז צור שטונדע נאָך צו קיינעם רעזולטאטע געלאנגט. היערויס איזט נון צו ערזעהען, וויא וויט מאן דער ליגען-פֿאבריקאציאָן דער בעריכט-ערשטאטטער דער אונגארישען צייטונגען גלויבען שענקען אונד איינען ווערטה ביילעגען קאנן!“

אלל' דיעזע נאכריכטען בעשטעטיגען אלזאָ דיא פּאאר וואָרטע, דיא וויר צים שלוססע אונזערעס פֿאָריגען בלאטטעס בראכטען. — אונד דאָך וויססען געסטערן פֿריה דיא היעזיגען מאַדיערענבלעטטער וויעדער פֿאָן נייען געשטענדניססען דער פֿערהאפֿטעטען צו מעלדען. איינע ליגענהאפֿטע דעפּעשע דעם „עגיעטערטעש“ אים ניערדיהאזא פֿאָם 10-טען יולי לייטעט: „דער יידישע פֿלאָסער דויד אהרן הערשקאָ האט ביים געריכטליכען פֿערהאָרע איינגעשטאנדען, דאס ער דיא קליידער דער פֿערשוואונדענען עסטער שאָלימאשי פֿאָן איינער איהם אונבעקאנטען יידישען פֿרויא אין טיסאַ-עסלאר ערהאלטען. מאן האט נון דיעזעם דויד אהרן הערשקאָ פֿיעלע יידישע ווייבער אים טיסאַ-עסלאר פֿאָרגעפֿיהרט — אונד דא צייגטע ער אויף איין יידישעס ווייב אונד זאגטע: „איך גלויבע, דיעזע פֿרויא האט מיר דיא קליידער איבערגעבען!“ — דיעזעס יידישע ווייב וואורדע נון זאָפֿאָרט פֿערהאפֿטעט. נאכדעם עס זיך אויך הערויסגעשטעללט, דאס פֿיער יודען-ווייבער, וועלכע צור צייט דער אנגעבליכען קליידער-איבערגאבע אין טיסאַ-עסלאר נאָך וואָרען, מיטטלערווייללע פֿאָן דאָרט פֿערשוואונדען זינד —, זאָ ווערדען דיעזע פֿיער יידישען פֿרויען געריכטליך קוררענטירט. — אין קליינוואַרדיין וואורדען פֿיעלע יודען-העטצערישע פּלאַקאטע פֿאָם שטוהלריכטער מיט בעשלאַג בעלעגט אונד דעם אבער-געשפּאַן איבערזענדעט. — אין נאַפּקאָר (ביא ניערדיהאזא) וואורדען פֿאָרגעסטערן נאכטס דיא פֿענסטער דער יידישען וואָהנונגען איינגעשלאגען אונד איינע יידישע פֿאמיליע איזט טהעטליך אנגעגריפֿפֿען וואָרדען. דער אבער-געשפּאַן האט געגען דיעזע אונרוהע-שטיפֿטער אין נאַפּקאָר איינע שטרענגע אונטערזוכונג אנגעאָרדנעט.“

זאָ מעלדעט מאן דעם „עגיעטערטעש.“ — איינע ניערדיהאזער דעפּעשע דער „אונגארישען פּאָסט“, וועלכע אין אללען געסטריגען מאָרגען-בלעטטערן פֿעראָפֿפֿענטליכט וואורדע, לייטעט וויעדער וויא פֿאָלגט: „דאס אים טיסאַ-עסלאר נאָך ניערדיהאזא צוריקגעקעהרטע אונטערזוכונגס-געריכט זעטצט יעטצט דאס פֿערהאָר אין ניערדיהאזא פֿאָרט. דיא לעטצטהין אלס מיטשולדיגע דער פֿלאָסער פֿערהאפֿטעטען יודען מאכטען געשטענדניססע, וועלכע צו איינעם איבערראשענדען רעזולטאטע פֿיהרטען. נון קאנן דיא פֿאָראונטערזוכונג אלס בעענדעט בעטראכטעט ווערדען. דיא איינגעהענדערע אייגענטליכע אונטערזוכונג ווירד אין איינען טאגען איהרען אנפֿאנג נעהמען. — דער אָבערגעשפּאַן דעם סאבאָלטשער קאָמיטאטס איזט פּלאָטצליך נאָך ניערדיהאזא צוריקגעקעהרט, וואָהין ער אויך זעממטליכע בעצירקס-שטוהל-ריכטער איינבערופֿען. ער שערפֿטע דיעזען שטוהל-ריכטערן איין, אללעס מעגליכע אנצואווענדען, אים דיא רוהע אין איהרען בעצירקען אויפֿרעכט צו ערהאלטען.“

— אבוואָהל דיא שטיממונג דעס פֿאָלקעס אין יענער געגענד ביז יעטצט נאָך איינע רוהיגע איזט, זאָ צייגען זיך דענגאָך שאָן שפּורען פֿאָן אונרוהען, וועלכע דורך דיא יודען-העטצערישען ארטיקעל דער אונגארישען יודען-פֿיינדליכען צייטונגען הערפֿאָרגערופֿען וואורדען. דיעזע אונגארישען יודען-פֿיינדליכען צייטונגען, וועלכע פֿיר דיא לינקע פּארטייא שרייבען, בעניטצען אויך דיעזע טיסאַ-עסלארער אנגעלעגענהייט, אים דאס פֿאָלק געגען דיא רעגיערונג צו העטצען אונד איהם איינצורעדען, דאס דיא רעגיערונג אויך איינע זאָלך שרעקליכע מאָרד-טהאט פֿערטושען וואָללע, אים זיך נור אונטער דען יודען נייע אנהענגער צו פֿערשאַפֿפֿען. דורך דיעזע יודען-פֿיינדליכען לינקען אונגארישען צייטונגען ווירד דאס פֿאָלק געגען דיא יודען אונד אין גלייכעם מאסע אויך געגען דיא רעגיערונג געריייצט. — דיא יודען זינד היעדורך זאָ זעהר אין אנגסט אונד שרעקען פֿערזעטצט וואָרדען, דאס מעהרערע איזראעליטישע פֿאמיליען דען ענטשלוס פֿאסטען, דען יידישען גלויבען צו פֿערלאססען אונד זיך צו טויפֿען. דיא נאמען דיעזער „פֿאָרנעהמען יידישען פֿאמיליען“ קאָננען פֿאָרלייפֿיג ניכט מיטגעטהיילט ווערדען.“

דיעזע „אונגארישע פּאָסט“ איזט איין האלבאמטליכעס ליטהאָגראפֿירטעס (ניכט געדרוקטעס) בלאטט, וועלכעס נור פֿיר דיא צייטונגען בעשטיממט איזט, אים דיעזע מיט נאכריכטען צו פֿערזעהען. מאן לעגט דיעזעם בלאטטע אויך איינען אמטליכען כאראקטער ביי, וויל דיא רעגיערונג אויך איהרע מיטטהיילונגען דען צייטונגען דורך דיא „אונגארישע פּאָסט“ צוקאָממען לאסט. דיא עבען מיטגעטהיילטע דעפּעשע דיעזעס בלאטטעס, וועלכע אין אללען געסטריגען מאָרגען-בלעטטערן פֿעראָפֿפֿענטליכט וואורדע, האט דאהער דיא יידישען לעזער זעהר פּיינליך בעריהרט. פֿאָן דען לינקען אונגארישען צייטונגען איזט מאן שאָן אן דיא פֿערברייטונג זאָלך פֿערלאָגענער מעלדונגען געוואָהנט; אבער וויא קאנן איינע דעראַרטיגע נאכריכט פֿאָן דען יודען-פֿיינדליכען דייטשען צייטונגען מיטגעטהיילט ווערדען?

דער „פּעסטער ללאָיד“ וואר טאקטפֿאָלל גענוג, אים דען לעטצטען זאטץ אין יענער דעפּעשע, אין וועלכעם פֿאָן איינער יודען-טויפֿע געשפּראָכען ווירד, גאנץ וועגצולאססען; אבער דיא איבריגען דייטשען שורנאלע האבען אויך יענען לעטצטען זאטץ דער דעפּעשע פֿעראָפֿפֿענטליכט. — וויר זינד פֿעסט איבערצייגט, דאס אויך דיעזע דעפּעשע דעס האלבאמטליכען בלאטטעס ניכט אויף וואהרהייט בערוהט. זיא טראָגט שאָן אן זיך זעלבער דען כאראקטער דער ערדיכטונג. זאָ לאנגע מאן ניכט נאמען נעננט, ברייכט מאן איינער זאָלכען בעהויפּטונג קיינע גלויבווירדיגקייט ביי צו מעססען.

קריעג אין עגיפּטען.

נאָך אין נר' 82 אונזערעס בלאטטעס בראכטען וויר פֿאָלגענדע מיטטהיילונג: „מאן איזט יעדען אויגענבליק אויף דאס איינטרעפֿפֿען דער נאכריכט געפֿאסט, דאס דיא ענגלישען קריעגס-שיפֿפֿע דיא עגיפּטישע שטאדט אלעקסאנדריען בעשיעססען; דענן דיא עגיפּטער זעטצען דיא רעוואָלוציאָן פֿאָרט אונד ריכטעטען זאָגאר איהרע קאנאָנען געגען דיא פֿאָר אלעקסאנדריען שטעהענדען ענגלישען קריעגס-שיפֿפֿע. דיא ענגלענדער מיססען נון דיעזעם פֿאָרהאבען צופֿאָרקאָממען אונד מיססען דאס רעוואָלוציאָנערע אלעקסאנדריען בעשיעססען — אונד זאָמיט ווירד דער קריעג ענגלאנדס געגען דיא רעוואָלוציאָנערען עגיפּטער ערעפֿפֿנעט.“

אונד נון איזט דער אויגענבליק דיעזער בעשיעסונג אלעקסאנדריענס דורך דיא ענגלענדער איינגעטראָפֿפֿען. דער אָבער-בעפֿעהלס-האבער דער ענגלישען קריעגס-שיפֿפֿע, דער אדמיראל Seymour (געלעזען ווירד עס „סימאָר“), ריכטעטע נעמליך אן דיא רעוואָלוציאָנערען עגיפּטער דיא אויפֿפֿאָרדערונג, אלעקסאנדריען ניכט וויטער צו בעפֿעסטיגען אונד איהרע קאנאָנען געגען דיא ענגלישען קריעגס-שיפֿפֿע ניכט צו ריכטען, דא ער זאָנסט געצוואונגען ווערע, דיא קאנאָנען דער ענגלישען קריעגס-

גונג, אלס מאן מערקטע, דאסס דאס מעדכען ווירק־ליך אם האלזע איינע בלוטענדע וואונדע האטטע. שאָן שפּראך דאס פֿאָלק דען פֿערדאכט געגען דען דאָרטיגען „שוחט“ גריגוואלד אויס, אלס מאן ענדליך ערפֿוהר, דאס צווייא ציגיינעריננען אין דאס צימטער געדרונגען, אין וועלכעם דאס מעדכען שליעף, אים צו שטעהלען. דא זיא פֿירכטעטען, דאס מעדכען קאָננע ערוואכען, וואָללטע איינע ציגיינערין דאס־זעלבע אבשלאכטען. דיעס מיסלאנג יעדאָך, דאס מעדכען ערהאָב איינען געוואלטיגען שרייא, וואָרויף דיא ציגיינעריננען דיא פֿליכט ערגריפֿפֿען. היעטע זינד דיעזעלבען בערייטס געפֿאנגען. וויא לייכט העטטע היערויס געגען דען „שוחט“ איין נייעס „בלביל“ ענטשטעהען קאָננען.

נאכטראג.

דאס הייטיגע מאָרגענבלאטט דער אונגארי־שען צייטונג „עריעטערטעש“ מעלדעט ווייטער פֿאָן דער פֿערהאַפֿטונג דעם צווייטען יידישען פֿלאָסערס, נאמענס דוד אהרן הערשקאָ. דיא אונטערזוכונג האט עס נעמליך, נאך אנגאבע דיעזעס בלאטטעס, הערויסגעבראכט, דאס עס עבען ניר דער יידישע פֿלאָסער דוד אהרן הערשקאָ וואר, וועלכער עסטער שאָלימאָשים קליידער פֿאָן יעמאנדעם איבערנאָמ־מען. דיעזער הערשקאָ איזט מיט אבגעשניטטענען האארען אונד אין דען קליידערן איינעס שטרעפֿ־לינגס נאך ניערעדיהאזא געבראכט וואָרדען. — מאן האט בעקאננטליך בייא סאָלנאָק אינטער דען פֿלאָ־סערן איסער דעם יודען דוד אהרן הערשקאָ אויך נאך איינען פֿלאָסער, נאמענס איגנאַץ מאטעי, פֿער־האַפֿטען וואָללען. דאמאלס אבער היעלט מאן דיע־זען פֿיר אונשולדיג אונד ליעס איהן אויף פֿרייעם פֿוסע. יעטצט דאגעגען שטעללט זיך דיא שולד אויך דיע־זעס איגנאַץ מאטעי הערויס, אונד דיעזער ווירד דא־הער קוררענטירט.

אין אנדערער בעריכט־ערשטאטטער דיעזעס בלאטטעס טעלעגראַפֿירט וויעדער פֿאָלגענדעס: „איינער פֿאָן דען סלאָוואקישען פֿלאָסערן זאגטע אויס, דאס ער דיא פֿרעמדע לייבע אים אָבערען טהיילע דעס סאָבאָלטשער קאָמיטאטס איבערנאָמ־מען, אבער וויא אונד פֿאָן וועם, וויים ער ניכט צו זאגען. דאָך וויים ער זאָ פֿיעל צו זאגען, דאס מאן דיא לייכע דער עסטער שאָלימאָשי עבענפֿאללס אין זיינער געגענווארט דען יידישען פֿלאָסערן איבערגעבען האט. ער זעלבער האבע געהאָלפֿען, דיא פֿרעמדע לייכע אין דיא קליידער עסטער שאָלימאָשי'ס איינהיללען אונד אן דיא פֿלאָסען בינדען. דאס געלד היעפֿיר זאָללטע ער בייא איינעם יידישען גע־וואָלבער אין טאָקאַי בעהעבען, וועסהאלב מאן אויך דיעזען יידישען געוואָלבער פֿערהאַפֿטעטע.“

וויא מאן זיעהט, שרייבען דיא בעריכט־ער־שטאטטער דיעזער צייטונג זאָלך פֿערוואָררענעס צייג צוזאמטען, וויא מאן עבען נור איינע ליגע צוזאמ־מענשרייבען קאנן! וואהרליך! עס וועררע שאָן צייט, דאס איבער דען שטאנד דער דינגע אין דער טיסאַ־עסלארער געשיכטע איין אמטליכער בעריכט פֿער־אָפֿפֿענטליכט ווירד!

דער בעריהמטע אונגארישע שריפֿט־שטעל־לער קאָרנעל אבראני שרייבט: „איך זעלבער שפּראך מיט דעם ערלויער ערצבישאָף איבער דיא טיסאַ־עסלארער געשיכטע — אונד דיעזער זאגטע: „איך האלטע עס פֿיר לעבערליך, דאס מאן דיעזען פֿאלל מיט דעם יודענטהום אין פֿערבינדונג ברינגט. אנדערערזייטס וויעדער אָרגערט עס מיך, דאס זיך דיא יודען זעלבער אין דיעזע געשיכטע היניינמישטען אונד ניכט ליעבער דאס רעזולטאט דער אונ־טערזוכונג רוהיג אבוואַרטען. פֿאָן איינעם רעליגיאָ־זען מאָרדע זייטענס דעם יודען קאָנן גיע אונד נימ־מער דיא רעדע זיין, זעלבסט ווענן עס זיך הערויס־שטעללען זאָללטע, דאס איינער אָדער מעהרערע יודען דען מאָרד פֿאָללבראכט. דיא יידישע רעלי־גיאָן פֿערדאממט יעדע מאָרד־טהאט, אונד ווענן זיך אויך אייניגע פֿאנאטיקער טרעפֿפֿען, וועלכע דיא וואָרטע דער יידישען רעליגיאָן שלעכט דייטען, זאָ בלייבט דיא יידישע רעליגיאָן דעננאָך איינע קלארע אונד זיטטליכע. גיבט עס יא אויך אין דער קאטהאָ־לישען רעליגיאָן פֿיעלע שטעללען, דיא מאן מיס־דייטען קאנן! זאָללטע זיך אלזאָ איין פֿאנאטישער שווערמער געפֿונדען האבען, דער אויס רעליגיאָזעם וואהן געמאָרדעט — זאָ ווירדע דיעס נאך ניעמאנ־דעם איין רעכט צו רעליגיאָזען העטצערייען געבען!“

דיעזע וואָרטע דעם ערצבישאָפֿס זינד וואהל זעהר שאָן אונד פֿרייזיניג, אבער וויר גלייבען ניכט, דאס היער אויך נור איין איינצעלנער יודע אן דעם פֿערשווינדען דער עסטער שאָלימאָשי בעטהיי־ליגט איזט!

= צום שלוסע אונזערעס בלאטטעס ערהאלטען וויר פֿאָם יוסטיץ־מיניסטעריום דיא אמט־ליכע בעריכטיגונג, דאס וואָהל צו דען ביזהעריגען וויעדער צווייא נייע פֿערהאַפֿטונגען היגצוקאמען, דאס אבער פֿאָן אירגענד איינעם איינגעשטענדניס־סע (וויא עס דיא אונגארישען יודען־פֿיינדליכען צייטונגען מעלדען) גאר קיינע רעדע איזט. דאס גע־ריכט האט נאך ניכטס נייעס הערויסגעבראכט!

געשעפֿטסבעריכט.

דיא ערנטע־אויסזיכטען. דער שניטט האט בערייטס בעגאָננען, אונד דיא אים גאנצען זיד־אונגארן איינלויפֿענדען ערנטע־בעריכטע בערעכטיגען צו דען שאָנסטען האָפֿפֿנונגען. דיא פּראָבע־מוסטער פֿאָן נייעם ווייצען ווייזען איינע ווייט אהרען ניכט פֿאָרגעקאָממענע קוואליטעט אויף.

ווייצען, טהייס־ 100 מטרצ׳ 74.1 קילאָ 11,40 גולד. 1000 מטרצ׳ 76, ק׳ 12, גול. — 1000 מטרצ׳ 76. קילאָ 11'15 גולד. 200 מטצ׳ 73,8 קילאָ 11'35 גולד. —

קאָרן 7,20—6,90 גולד.

גערסטע פֿוטטער־וואארע 7,75—6.40 גול. בעססערע וואארע .7—7.10 גולד.

קוקורוץ ,7.32¹/₂ גולד.

האפֿער 7.65 — 8,40 גולד.

רעפּס, קאָהל פֿער אויגוסט־סעפּטעמבער 13'65 — 13³/₄ גולדען.

מעהל־פּרייזע (פֿער 100 קילאָגראמם זאמט זאק, פֿרייא אב פעסט :) נר׳ 0 : 21 גולד. 20 קר׳. נומ׳ 1 : 21 גול. 30 קר׳, נר׳ 2 : 20 גול. 80 קר׳, נר׳ 3 : 20 גול. 10קר נר׳ 4 : 19 גול. 40קר׳, נר׳ 5 : 18 גול. 80 קר׳, נר׳ 6 : 17 גול 60 קר׳, נר׳ 7 : 16 גולד.60 קר׳, נר׳ 8 : 15 גול. 60 קר׳, נר׳ 8¹/₂ 13 גולד. 80 קר׳, פֿיינע קלייע 5גול. 20 קר׳, גראָבע קלייע 4 גולד. 20 קר.

הילזענפֿריכטע: ערבסען אונגארישע 9 — 12גול. לינזען 10—.16 גול. ראָהע הירזע 6'60. הירזע ברייז 10.80 — 11, גראָסע ווייסע באָהנען .9 — 9,25,— צווערגעל 11—12'50 גול. לייגזאמען —.—. האנפֿזאמען — גול, — מאָהאר 12,50—14 גול. קיממעל 25—,26 גול. וויקען 6.50 גול. מאָהן גרויער — 34' — 36' גול. בלויער 40 — 42 גול.

שפּיריטוס נייע מעטהאָדע אים קליינען 31.50 גולדען. — אלטע־מעטהאָדע 33,25—33.50 גולד. פֿער 10000 ליטער פּערצענט. —

צוועטשקען. סערבישע פֿאסס־וואארע 25 גול, זאק־וואארע 24'12 גולדען.

אונשליטט (חלב) 49'—,50 גולד.

רעפּס־קוכען 6.60—6,75 גול.

ריבאָל ראפּסעלט־ראפּפינירטעס —.37 גולד׳ פֿער 100 קילאָגראמם.

פּעטראָלעאום 16.50 גולד.

שאַפֿ־פֿעללע אין פּאָרינער וואָכע וואורדען 600 שטיק פֿערשיעדענע גאטטונגען פֿערקויפֿט. אונד צוואר דייטשוואָללינע ערסטער שטיך .2—2.40 גולד. פֿער פּאאר. סערבישע קאפּלאָקען 85 גול. פֿער 102 שטיק.

לאממ־פֿעללע. דייטשוואָלינע לייכטע נער־בער־וואארע 50—,55, שווערע קירשנער־וואארע 70—80גול. זיעבענבירגער 80—105 גולד. (אללעס פֿער 2 פּערצענט.)

ציגענ־פֿעללע גנואלצענע צו 158 גולד.

הייטע, ווער נאָמירען: פֿער 100 ק׳ אונגארישע קוה־הייטע108—110גול. אָכסענהייטע טראָקענע106—112גול. ראָסהייטע 10,50—11,50 גול. קאלב־פֿעללע אָהנע קאָפּפֿע 220—226 גול, פֿער 100 קילאָ.

לעדער געשעפֿט. קוה־הייטע 5—8־קילאָ 215— 245 גולד. איינמאל פֿערזעצטע טערצען פֿאָן10—14קילאָ 165—168 גולד., צווייטאל פֿערזעצטע טערצען 16—18 קילאָ׳ 158—160 גולד. דרייטאל פֿערזעצטע טערצען 19 — 21 קילאָ 160—162 גולד.

קאלבלעדער ה. ברוינע 9 — 12־קילאָ 460— 475 גולדען. געגערבטע 6—8־קילאָ 365—380 גולדען פֿער 100 קילאָ.

לאָטטאָ־ציעהונג פֿאָם 8. יולי 1882.

אָפֿען	61	20	46	65	7
לינץ	8	82	35	15	89
טריעסט	80	41	15	88	34

פֿעראנטוואָרטליכער רעדאקטער : מאיר בר״י רייז.

פֿרוכט־ אונד מעהל־פּרייז־טאבעללע.

פֿריכטע	קוואליטעט פֿר. העקטאָל.	פֿער 100 קילאָגראמם
ווייצען		
נאָרדאונגאריש	74	10.10—10.15
״	75	10.20—10,25
״	76	10.30—10.35
״	77	10.40 10.45
״	78	10.50—10.55
״	79	10.60—10.65
״	80	—.——.—
פּעסטער באָדען	74	10.90—11,—
״	75	11.10—11.15
״	76	11.20—11.30
״	77	11.35—11.45
״	78	11.50—11.55
״	79	11.60—11.65
״	80	—.——.—
טהייס	74	11.10—11.20
״	75	11.25—11.30
״	76	11.40—11.50
״	77	11.60—11.70
״	78	11.75—11.80
״	79	11.85—11.90
״	80	—.——.—
ווייסענבורגער	74	11.—11.05
״	75	11.10—11.15
״	76	11.25—11.35
״	77	11.45—11.55
״	78	11.60—11.65
״	79	11.75—11.85

פֿריכטע	קוואליטעט פֿר. העקטאָל.	פֿער 100 קילאָגראמם
קאָרן	72 75	—.—.—
גערסטע מאלץ	62	—.——.—
גערסטע פֿוטטער	62	—.——.—
האפֿער	40	7.85—8.35
קוקורוץ באנאטער	75	7.70—7.65
אנדערער	73	7.65—7.60
הירזע	—	6.25—6.10

פֿרוכט־אבפֿאָלע		פֿער 100 קילאָגראמם
ווייצען	פֿער הערבסט	9.95
״		—.—
״		—.—
קוקורוץ	״	7.85
גערסטע	״	—.—
האפֿער	הערבסט	6.20
״	״	—.—
רעפּס	״	14.—

באללען־מעהל		קר.	פֿל.
נומער 0	דער באללען צו 100 קילאָגראמם מיט זאק	20	21
״ 1		30	21
״ 2		80	20
״ 3		10	20
״ 4		40	19
״ 5		80	18
״ 6		60	17
״ 7		60	16
״ 8		60	15
״ 8¹/₂		80	13
שפּירירוס: אלטע מעטהאָדע פּערצענט		75	32
״ נייע ״ קאָרטאָפֿפֿעל		60	30

Budapest, 1882. — Druck v. M. Burian, Waitznerboulevard.

קורז־טאבעללע פֿאָם 8. יולי.

געלדקורז	פֿל.	קר.
ווילבער־אגיא	100	—
דוקאטען	5	67
עסטערייך־אונגארישע 8 גולדען גאָלד־שטיק (20 פֿראנקס)	9	58
נאפּאָלעאָנדאָר	9	58
דייטשע רייכסבאנקנאָטען	58	90
20 מאַרקשטיקע	11	77
פּאפּיער־רובעל	1	20
לאָזע.		
1854־ער 4פּערצענטיגע שטאאטס־לאָזע	119	—
1860־ער ״ גאנצע	131	—
דעטטאָ ״ האלבע	136	—
1864־ער לאָזע צו 100 גולדען	172	—
דעטטאָ ״ 50 ״	171	—
קאַמאַ רעגולירונגס	34	—
סערבען־לאָזע	25	25
קרעדיט־לאָזע	176	—
קלארי־לאָזע צו 40 גולדען	41	50
דאָנוי־דאמפּפֿשיפֿפֿ־פֿאהרט־לאָזע	111	50
אינסבריקער לאָזע	23	—
קעגלעוויטש לאָזע צו 10 גולדען	17	50
קראָקויער לאָזע ״ 20 ״	19	75
אָפֿנער לאָזע ״ 40 ״	41	—
פּאלפֿי לאָזע ״ 40 ״	38	—
רודולפֿס־לאָזע ״ 10 ״	20	—
סאלם־לאָזע ״ 40 ״	53	—
וואלדשטיינער לאָזע ״ 20 ״	24	—
סט.־גענאָיס לאָזע ״ 40 ״	46	—

לאָזע.	פֿל.	קר.
סטאניסלויס לאָזע צו 20 גולד׳	24	—
טריעסטער לאָזע ״ 100 ״	127	—
דעטטאָ ״ 50 ״	63	—
וואלדשטיין־לאָזע ״ 20 ״	30	20
ווינער שוטצען־לאָזע ״ 20 ״	39	—
אונגאריש־פּרעמיען־לאָזע צו 100 גולד	118	—
טהייס־רעגאל־לאָזע	109	75
ווינער־לאָזע	127	50
ווערטה־פּאפּיערע		
אונגארישע גאָלדרענטע 6⁰/₀	119	90
דעטטאָ צו 4 פּערצענט	89	30
אונגארישע פּאפּיער־רענטע	87	45
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	98	40
טעמעשער באנאטער	95	—
זיעבענבירגישע	98	25
גאליציש	102	—
בוקאָווינא	100	50
אונגארישע אייזענבאהן־אנלעהען	134	80
ווייגצעהענט־אבלאָזונגס־אָבליגאציאָנען	96	50
פּפֿאנדבריעפֿע דער אונגארישען באָדען־קרעדיט צו 5 איינהאלב פּערצענט	101	—
דער אונגארישען היפּאָטהעקען באנק צו 5¹/₂ פּערצענט	102	75
דער אונגארישען אללגעמיינען באָדען־קרעדיט־אנשטאלט צו 5 איינהאלב פּערצענט	98	50
דער עסטבאהן	96	—
דער נאָרדאָסטבאהן	164	—

Eigenthümer und verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

קריעגס-שיפֿע דער איבריגען איראָפּעאישען גראָסמעכטע זאָפֿאָרט צוריקגעצאָגען. דא נון אויך דיא פֿראנצאָזישען קריעגס-שיפֿע ניכט מיטהעלפֿען, זאָ בעווייזט דיעס, דאס אים לעטצטען איינגעבליקע צווישען פֿראנקרייך אונד ענגלאנד איבער דאס ציעל איהרער פּאָליטיק אין עגיפּטען איינע בעדייטענדע מיינונגס-פֿערשיעדענהייט איינגעטרעטען!

פֿערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (געגען דאס אנטי-סעמיטישע טרייבען.) געסטערן פֿריה פֿעראָפֿפֿענטליכטען נון דיא צייטונגען איינען ערלאס דעם אונגארישען מיניסטער-פּרעזידענטען טיסא, אין זיינער איגענשאַפֿט אלס מיניסטער דעם אינגערן, וועלכער דיא אינטערדריקונג אונד פֿערניכטונג דער יודען-העטצערישען דרוקזאכען צום געגענשטאנדע האט. דיעזער ערלאס לויטעט: „אין לעטצטערער צייט ווערדען טעגליך דרוקשריפֿטען אין דיא אָפֿפֿענטליכקייט אונד צום פֿערקויף געבראכט, דערען אינפֿערקעננבארער צוועק דארין בעשטעהט, דיא כריסטליכען איינוואָהנער דעם לאנדעס צום האססע, יא זעלבסט צום טהעטליכען אנגריפֿפֿע געגען דיא יודען אויפֿצורייצען. צור בעשטראָפֿונג דיעזער, געגען דאס געזעטץ פֿערשטאָסענדען העררויסגאבע זאָלכער דרוק-ווערקע, ווארדען צוואר דיא ערפֿאָרדערליכען מאסנאהמען געטראָפֿפֿען, דא אבער דורך דיעזע מאסרעגעלן אללײן דיא פֿערברייטונג אויפֿרייצענדער דרוק-שריפֿטען ניכט גאנץ פֿערניכטעט ווערדען קאנן, זאָ פֿאָדערע איך אללע בעהאָרדען אויף, אנאָרדנונגען צו טרעפֿפֿען, דאמיט דער פֿערשלייס אונד דיא פֿערברייטונג זאָלכער יודען-העטצערישען דרוק-שריפֿטען פּאָליצייליך פֿערהינדערט אונד דיא פֿיר דען פֿערשלייס שאָן בעשטיממטען דרוק-שריפֿטען אין בעשלאג גענאָממען אונד וועגען אנאָרדנונג דער ווייטערען שריטטע צור געזעטצליכען בעשטראָפֿונג מיר צוגעזענדעט ווערדען! — קאָלאָמאן טיסא.“

* (שנעללעס איינגרייפֿען איינעס וויצע-געשפאנס.) אויס דאָמבאָוואר (טאָלנאער קאָמיטאט) ווירד אונס בעריכטעט: אם 5-טען דיעזעס בראכטע איין ביערפֿוהר קוקורויץ אויף דען היעזיגען וואָכענמארקט צום פֿערקויפֿע. אלס ער בלאָס נאָך 8 מעטצען איבריג האטטע, קאם דער יידישע איינוואָהנער אויס דעם בענאכבארטען דאָרפֿע יענאָ, נאמענס ראָטה, אונד קויפֿטע דיעזען רעסט אב. דא נאהעטע זיך איין אָרטס-געשוואָרענער אונד ריעף מיט לויטער שטיממע אויס: „Most volna a legszebb ideje, a büdös zsidókat az országból kihajtani!“ (יעטצט ווערע דיא געאייגנעטסטע צייט, דיא יודען אויס דעם לאנדע צו טרייבען!) דיא דאָמבאָווארער יודען בעריכטעטען היעריבער זאָגלייך דען וויצע-געשפאַן אין סעגסארד, דער אונפֿערציגליך אין דאָמבאָוואר ערשיען אונד דען ערוועהנטען אָרטס-געשוואָרענען מיט דען וואָרטען זיינעס אמטעס ענטהאָב: „זיא קאָננען דארויף געפֿאסט זיין, דיא וואָהלפֿערדיענטע שטראָפֿע אויך אנדערווייטיג צו ערהאלטען!“ — דיעזעס ראשע איינגרייפֿען דעם העררן וויצע-געשפאנס פֿערדיענט געוויס דיא פֿאָללסטע אנערקעננונג, אָבגלייך ער אים גרונדע גענאָממען נור זיינע פֿפֿליכט ערפֿיללטע. האט יא דיא האָהע רעגיערונג דען קאָמיטאטס-בעהאָרדען דורך פֿערשיעדענע ערלאססע וויעדערהאָלט איינגעשערפֿט, יעדעס צייכען איינער אנטי-סעמיטישען בעוועגונג שארף אינס אויגע צו פֿאססען אונד דיא אורהעבער יודענפֿיינדליכער בעוועגונגען מיט אללער שטרענגע דעם געזעטצעס צו בעשטראָפֿען.

* (איין פֿאָרזיכטיגער „שוחט“.) אויס מאָנאָר (פּעסטער קאָמיטאט) ווירד געמעלדעט: „דיעזער טאגע זאָללטע דער היעזיגע „שוחט“ זיין דיענסט-מעדכען ענטלאססען; ער פֿיהרטע דאסזעלבע יעדאָך ערסט צום אָרטס-ריכטער אונד ליעס עס אונטערזוכען, דאס עס „אונפֿערלעטצט“ איזט. ערסט אלס איהם היעריבער איין צייגניס אויסגעשטעללט ווארדע, זאגטע ער צום דיענסטמעדכען: „נון, מיין קינד, קאננסט דוא אים נאמען גאָטטעס ווייטער געהען!“ — דער „שוחט“ פֿירכטעטע נעמליך, דאס ווענן ער היימע דאס מעדכען אָהנע ווייטערעס ענטלאססע, מאָרגען שאָן באָזוויללינע מענשען אויסשפּרענגען קאָננטען, דאס מעדכען זייא אבגעשלאכטעט וואָרדען!“ — עס איזט אינדעס האָכסט טרויריג, ווענן איין „שוחט“ צו זאָלכען פֿאָרזיכטס-מאסרעגעלן גרייפֿען מוס, אום זיך געגען איין עטוואיגעס „בלבול“ צו שיטצען. עס ווירד זיך באלד הערויסשטעללען, דאסס דאס געפֿעהרליכסטע אמט דאס איינעס „שוחט“ איזט!

* (סופּער-אינטענדענט אונד ראבבינער.) וויר האטטען אין יינגסטער צייט וויעדערהאָלט געלעגענהייט, איבער יודענפֿריינדליכע קונדגעבונגען זייטענס קאטהאָלישער בישאָפֿע, ערצ-בישאָפֿע אונד זעלבסט דעם פּאַפּסטעס צו בעריכטען. דיא געשיכטע אללער יאהרהונדערטע ליעפֿערט דאפֿיר בייספּיעלע, דאס דיא האָכסטגעשטעללטען קאטהאָלישען קירכען-פֿירסטען דען הארטבעדרענגטען יודען איהרען שוטץ אין פֿאָללעם מאסע אנגעדייהען ליעסען. — נון האבען וויר אבער איינע גלייכע יודענפֿריינדליכע קונדגעבונג זייטענס איינעס „סופּער-אינטענדענטען“ צו בעריכטען, דער בעקאננטליך ביא דען רעפֿאָרמירטען דען גלייכען ראנג איינניממט, וויא ביא דען קאטהאָליקען דער בישאָף. — אין האָלד-מעזאָ-וואשארהעלי ווארדע נעמליך אם 2-טען דיעזעס דער גרונדשטיין צום בויע איינעס נייען אָבער-גימנאזיאומס אָדער „ליצעאומס“ געלעגט. אויס דיעזעם אנלאססע ווארדע איינע פֿייערליכקייט פֿעראנשטאלטעט, אן וועלכער דיא געזאממטע בעפֿאָלקערונג פֿאָן האָלד-מעזאָ-וואשארהעלי, אָהנע אונטערשיעד דער קאָנפֿעססיאָן, טהיילנאהם. אויך דער רעפֿאָרמירטע סופּער-אינטענדענט פֿאָן דעברעצין, העררן וואלענטין רעוועס, וואר עבענפֿאללס צו דיעזער פֿייערליכקייט הערבייגעאיילט. דער העררן אָבער-ראבבינער פֿאָן האָלד-מעזאָ-וואשארהעלי, העררן לודוויג זעלטמאנן, היעלט ביא דיעזער פֿעראנלאססונג איינע זעהר געלונגענע רעדע, אין דער ער דארויף הינוויעז, דאס זאָוואָהל אין דער יידישען, אלס אין דער כריסטליכען רעליגיאָן דיא „מענשען-ליעבע“ אונד „ברידערליכקייט“ איינען היילינגען גרונדזאטץ בילדע. דער העררן ראבבינער וויעז איבערדיעס דארויף הין, דאס עבען אין דעם אין נייערער צייט זאָ העפֿטיג אנגעגריפֿפֿענען „תלמוד“ דיא „מענשען-ליעבע“ וויעדערהאָלט איינגעשערפֿט ווירד. אין דער טהאט ציטירטע דער העררן אָבער-ראבבינער צאהלרייכע עהנליכע שטעללען אויס דעם „תלמוד“ אונד מאכטע זיינע רעדע איינען זאָלך טיעפֿען איינדרוק, דאס דער העררן סופּראינטענדענט זיך ערהאָב אונד פֿאָר דער גאנצען פֿערזאממלונג דען אָבערראבבינער פֿריידיג אומארמטע אונד קיססטע מיט דען וואָרטען: „הייל דיר, איזראעל, ווענן דוא זאָלכע פֿיהרער האסט!“

* (אינשטאללאציאָן איינעס אָבער-געשפאנס.) דיעזער טאגע ווארדע דער נייא ערנאננטע אָבער-געשפאן דעם אייזענבורגער קאָמיטאטס, העררן קאָלאָמאן פֿאָן ראדוי, אין זיין אמט פֿייערליך אינשטאללירט. זיין איינצוג אין שטיינאמאנגער ווארדע פֿאָן דער געזאממטען בעפֿאָלקערונג מיט בעגייסטערונג אויפֿגענאָממען. אים קאָמיטאטס-הויזע עמפּפֿינג דער נייע אָבער-געשפאן אונטער צאהלרייכען בעגריסונגס-דעפּוטאציאָנען אויך איינע דעפּוטאציאָן דער שטיינאמאנגער יידישען קולטוס-געמיינדע, צו דער ער אונטער אנדערעם זאגטע: „איך גלויבע וואָהל ניכט, דאס היער איינע יודען-העטצערישע בעוועגונג ענטשטעהען זאָללטע; דאָך קאנן איך דיא פֿערזיכערונג געבען, דאס איך צו יעדער צייט קראַפֿט אונד מוטה האבען ווערדע, דיא בירגערליכע אונד רעליגיאָזע פֿרייהייט דער יודען געגען יעדען באָזוויליגען אנגריפֿף צו בעשיטצען!“ — (געראדע אין שטיינאמאנגער וואר

„עס זאָלל דיר גלייך געהאָלפֿען ווערדען!“ (זאגטע דער פֿרעמדע גראָסע מאנן) וואָרויף ער דען ערוואכסענען יונגען וויא איין קינד אויף זיינע שולטער נאהם, פֿאָן וואָ אויס ער אללעס איבערשויען קאָננטע.

„דוא ביזט דער ערסטע (זאגטע דער פֿרעמדע גראָסע מאנן), דען איך יעמאלס פֿרייוויללינג איבער מיך זעלבסט ערהאָב. איך טראגע דיך, וויא איין פֿאטער זיין קינד טראָגט, וויל דיין שאָנעס געזיכט מיך אן איינע ערינערט, דיא איך זאָ זעהר ליעבטע.“

אונד עס וואר וויקליך דער פֿאטער מיט זיינעם קינדע. דער פֿרעמדע גראָסע מאנן וואר ריטטער וואלטער פֿאָן מאָנרעאל, אונד דער קנאבע וואר זיין זאָהן אנגעלאָ וויללאני. אבער קיינער פֿאָן בײדען וואוססטע יעטצט, וואס זיא זיך איינאנדער אנגעהאָרען. אנגעלאָ וויללאני האָרטע קוים דיא וואָרטע זיינעס פֿאטערס; ער וואר פֿיעלמעהר דארויף געשפאננט, ריענצי צו ערבליקען.

יעטצט קאם ריענצי פֿאָרבייא; צוויא עדעל-לייטע אויס דעם געפֿאָלגע דעם פּאפּסטעס גינגען איהם צור זייטע; ער בעוועגטע זיך לאנגזאם צווישען דער גליקוינשענדען מענגע; זיין בענעהמען וואר ווירדיג אונד ערנסט, עס וואר אן איהם קיין אייטעלעס צייכען דער פֿרייד וועגען זיינער עבען ערפֿאָלגטען פֿריישפּרעכונג צו בעמערקען.

נאָך אם אבענד דיעזעס טאגעס ווארדע ריענצי וויעדער צום סענאטאָר (בעהערשער) פֿאָן ראָם ערנאננט.

אלס דער צוג פֿאָריבער וואר, זאגטע דער פֿרעמדע גראָסע מאנן צו אנגעלאָ וויללאני: „וויר טרעננען אונס אלס פֿרעמדלינגע, שאָנער פּאגע; איך מאָכטע גערנע דען נאמען קעננען, וועסהאלב איך דיר. וויא איך דיך ציערסט ערבליקטע, זאָ זעהר צוגעטהאן בין, אבער זאגע מיר דאָך, וויא הייסט דוא, מיין קינד?“

„אנגעלאָ וויללאני.“

„דיעזען נאמען קעננע איך ניכט. (וויא דיא לעזער בערייטס וויססען, האטטע יא דיעזער זאָהן דעם וואלטער פֿאָן מאָנרעאל איינען אנדערען נאמען אנגענאָממען) אבער בעדאַרפֿסט דוא יעמאלס איינעס פֿריינדעס, זאָ זוכע איהן אין מיר; איך בין ריטטער וואלטער פֿאָן מאָנרעאל.“

אלס אנגעלאָ דיעזען נאמען האָרטע, וואר עס איהם, אלס אָב ער איינע שלאנגע פֿאָר זיך זעהען ווירדע; ער שוידערטע צוריק, האטטע איהם יא זיינע גראָסמוטטער גענוג האס אונד אבשייא געגען דיעזען מאנן איינגעפֿלאָסט — אונד ער זעלבער שוואור אָפֿט: זיין שווערט געגען דיעזען רייבער-הויפּט-מאנן צו ציעהען!

מאָנרעאל, וועלכער היער אונערקאננט בלייבען וואָללטע, צאָג זיך נון באלד צוריק אונד פֿערשוואנד אין דער גראָסען פֿאָלקסמענגע.

ניינאונדפֿירציגסטעס קאפּיטעל.

אללע דיא נייגיעריגען האבען נון דען ריענצי נאָך זיינער פֿריישפּרעכונג געזעהען; דען איינען אבער, וועלכע פֿאָר אללען אנדערען דען בעפֿרייטען געפֿאנגענען צו זעהען געוויגשט העטטען, וואר דיעזער גענוס ניכט געוועהרט. ניגא ערוואַרטעטע איינזאם אין איהרעם צימטער דען ערפֿאָלג דער אונטערזוכונג. זיא האָרטע דען לויטען פֿריידענרוף זאָ פֿיעלער טויזענדע אין דען שטראסען; זיא פֿיהלטע, דאס דער זיעג געוואָננען איזט אונד וויינטע. דער נון צוריקגעקעהרטע אנגעלאָ בעריכטעטע איהר, וואס פֿאָרגעפֿאללען וואר: זיא ציטטערטע, אלס זיא האָרטע, דאס ריענצי פֿאָם קארדינאל אלבאָרנאָז בעגלייטעט ווארדע.

אין דען לעטצטען טאגען האט זיך ניגא קראנק מעלדען לאססען. דער קארדינאל האטטע זיך טעגליך נאָך איהרער געזונדהייט ערקונדיגט — אונד איהרעם בעאונרוהיגטען געמיטהע בעדייטעטע דיעזע צודרינגליכקייט דעם קארדינאלס זאָ פֿיעל, אלס אָב זיך יעטצט דער קארדינאל איין רעכט אויף זיא אנגעמאסט ווירדע! אונד אין דער טהאט ערוואַרטעטע דער קארדינאל מיט זעהנזוכט דיא שטונדע, אין וועלכער ער פֿאָן דער שאָנען צעזארינע דיא בעלאָהנונג, פֿיר דיא ער זיך בערעכטיגט היעלט, אין אנשפּרוך נעהמען קאָננטע.

מיטטלערווילע האטטע זיך אלבאָרנאָז מעהרערע מאלע מיט ריענצי בעשפּראָכען, אום זיך מיט דעם כאראקטער איינעס מאננעס גענויא בעקאננט צו מאכען, דען ער אלס ווערקצייג צו געברויכען בעאבזיכטיגטע.

דער פּאפּסט וואר, נאכדעם ער מיט ריענצי געשפּראָכען, פֿאָרמליך אין ריענצי פֿערליעבט; זיין וויססען, זיין ריכטיגעס אורטהייל, זיינע שטאאטס-מענגישע קלוגהייט פֿערזעטצטען דען פּאפּסט אין שטוינען.

„איזט דיעזעס דער מאנן (זאָלל דער פּאפּסט געזאגט האבען), דען וויר 12 מאָנאטע לאנג וויא איינען געפֿאנגענען אונד איינען פֿערברעכער בעהאנדעלט האבען?“ — אלבאָרנאָז ווארדע זאָגאר איבער דיעזע גונסט דעם פּאפּסטעס אייפֿערזיכטיג אויף ריענצי אונד ער זאגטע דעם פּאפּסטע: „איך האלטע דען ריענצי, בלאָס פֿיר גליקליך, ניכט אבער אויך פֿיר קלוג אין זיינען אונטערנעהמונגען.“

(פֿאָרטזעטצונג פֿאָלגט.)

שיפֿפֿע געגען אלעקסאנדריען צו ריכטען אונד דיעזע שטאדט צו באָמבארדירען.

די עגיפּטער אבער זאָגען: „וואס האט אונס ענגלאנד צו שאפֿפֿען? וויר זינד אין אונזערעם אייגענען לאנדע אונד קאָננען אונס נאָך בעליעבען בעפֿעסטיגען אונד פֿערטהיידיגען, אָהנע דאס זיך איין אנדערער היערין הינייננצומישען האט! זאָללטען וויר מיט אונזערען קריעגס־שיפֿפֿען פֿאָר ענגלאנד אונזערע קאנאָנען געגען לאָנדאָן ריכטען, זאָ העטטען די ענגלענדער פֿאָללקאָממען רעכט, זיך צו בעפֿעסטיגען אונד געגען אונס צו פֿערטהיידיגען! — זייט וואָכען שאָן זינד די קאנאָנען דער פֿרעמדען קריעגסשיפֿפֿע געגען אונס געריכטעט. פֿראנקרייך אונד ענגלאנד ריסטען גראָסע ארמעען געגען עגיפּטען אוים. אונד וויל וויר אונס ניכט גוטווילליג דיעזען פֿרעמדען מעכטען אויסליעפֿערן, זאָ דראָהט מאן אונס אונד פֿערביעטעט אונס זאָגאר די זעלבסט־פֿערטהיידיגונג!"

דער ענגלישע אדמיראל סימאָר אבער אנטוואָרטעטע: „מאן דארף ניכט רעכט האבען! איך פֿאָדערע נון די עגיפּטישען בעהאָרדען אין אלעקסאנדריען אויף, מיר די פֿעסטונגס־ווערקע פֿאָן אלעקסאנדריען בינען 12 שטונדען צו איבערגעבען, זאָנסט ווערדען דיאזעלבען אים פֿערלויף פֿאָן 24 שטונדען פֿאָן דען ענגלישען קאנאָנען בעשאָססען! די לעטצטען 12 שטונדען וויל איך דען אייראָפּעאישען איינוואָהנערן אלעקסאנדריענס איינריימען, דאמיט זיא זיך וועהרענד דיעזער צייט אוים דער שטאדט פֿליכטען קאָננען אונד ניכט גלייכצייטיג מיט דען רעוואָלוציאָנערען עגיפּטערן צו גרונדע געהען!" —

געסטערן פֿריה זינד נון דיעזע 12 שטונדען אבגעלויפֿען — אונד דאס באָמבארדירען געגען די אלעקסאנדרינישען פֿעסטונגען האט בערייטס בעגאָננען! —

זאָ וויט געהט יעטצט די אייגענמעכטיגקייט אונד די געוואלט דער מעכטע. טראָטצדעם ענגלאנד קיין רעכט האט, פֿאָן איינעם פֿרעמדען שטאאטע די איינשטעללונג פֿאָן בעפֿעסטיגונגס־בויטען צו פֿאָדערן; טראָטצדעם זאָעבען אין קאָנסטאנטינאָפּעל איינע קאָנפֿערענץ דער געזאנדטען אללער אייראָפּעאישען מעכטע אבגעהאלטען ווירד, מיט דעם בעשטיממטען צוועקע, די רעגעלונג דער עגיפּטישען ווירדען אויף פֿריעדליכעם וועגע צו פֿערזוכען; טראָטצדעם דיעזעלבע קאָנפֿערענץ ערסט פֿאָר וועניגען טאגען דען סילטאן זעלבסט איפֿפֿאָרדערטע, אין זיינער אייגענשאפֿט אלס אָבער־הערר פֿאָן עגיפּטען, אין דיעזעם לאנדע די רוהע ווידער הערצושטעללען; טראָטצדעם זעממטליכע אייראָפּעאישע גראָסמעכטע, אונטער וועלכען אויך ענגלאנד זיך בעפֿינדעט, זיך שריפֿטליך פֿערפֿפֿליכטעט האבען, וועהרענד דער דויער דער קאָנפֿערענץ קיינע מיליטערישע טהאט אויף אייגענע פֿויסט צו פֿאָללציעהען: טראָטצדעם אונד אללדעם ווירד באָמבארדירט.

די ענגלענדער שטעללען זיך איבריגענס די עראָבערונג עגיפּטענס פֿיעל צו לייכט פֿאָר, אונד עס קאנן לייכט געשעהען, דאס זיא שאָן פֿאָר אלעקסאנדריען דורך איינע ניעדערלאגע בעלעהרט ווערדען, דאס מאן עגיפּטען ניכט זאָ לייכט וויא דאס צילו־לאנד עראָבערן קאנן. מיט דער וואָהל „געשולטען" אונד געאיבטען עגיפּטישען ארמעע קאנן מאן ניכט זאָ לייכט פֿערטיג ווערדען, וויא מיט דען ווילדען קריעגערן אים לאנדע דער „צולום"! אדמיראל סימאָר מאָג וואָהל וויססען, דאס די עגיפּטער אויך צוריקשיעסען קאָננען. די אלעקסאנדרינישע פֿעסטונג איזט מיט 98 קאנאָנען בעוואפֿפֿנעט. — אונד דאנן קאָננטע עגיפּטען דעם קריעגערישען ענגלאנד איינען אונגעהייער גראָסען שאדען צופֿיגען. דער זועץ־קאנאל, דעססען הערשטעללונג זאָלך אונגעהייערע קאָסטען פֿעראורזאכטע אונד יעטצט געוויססערמאססען צום גראָסטען טהיילע אים בעזיטצע ענגלאנדס איזט, קאָננטע נעמליך פֿאָן דען עגיפּטערן זאָפֿאָרט צערשטאָרט ווערדען, וואָדורך דער גאנצע האנדעל ענגלאנדס נאָך אינדיען דיעזע בעקוועמע וואססער־שטראסע איינביסען אונד זאָ אין גענצליכע שטאָקונג געראטהען מיסטע.

דיעזער קריעג ווירד אבער ניכט בלאָס אויף עגיפּטען בעשרענקט בלייבען, זאָנדערן עס קאנן אים דעמזעלבען אויך איין אייראָפּעאישער קריעג ענטשטעהען. ענגלאנד אונד פֿראנקרייך זוכען יא שאָן זייט לאנגע די געלעגענהייט, אים עגיפּטען אן זיך צו רייסען. נון בענוטצט ענגלאנד שנעלל דיעזען אנלאסס, אום עגיפּטען פֿיר זיך אין בעזיטץ צו נעהמען. זאָמיט קאנן עס פֿראנקרייך אונד ענגלאנד עבען זאָ ערגעהען, וויא עס עסטערייך אונד פּרייסען ביי איהרעם געמיינזאמען קריעגע געגען שלעזוויג־האָלשטיין ערגאנגען. דיעזע ביידען האבען וואָהל געמיינשאפֿטליך שלעזוויג־האָלשטיין עראָבערט. אבער זאָ באלד עס זיך אום די ט ה י י ל ו נ ג דעם עראָבערטען לאנדעס האנדעלטע, ענטוויקעלטע זיך דער גראָסע 1866־ער קריעג צווישען עסטערייך אונד פּרייסען זעלבער. עבען זאָ קאנן, ווענן עגיפּטען ווירקליך עראָבערט ווערדען זאָללטע, וועגען דער טהיילונג יענעס לאנדעס איין קריעג צווישען ענגלאנד אונד פֿראנקרייך ענטברענגען, וועלכעם קריעגע אבער אויך די איבריגען גראָסמעכטע אייראָפּא'ס געוויס ניכט מיט פֿערשרענקטען ארמען אלס בלאָסע שטיללע צושויער צוזעהען ווערדען!

איינע געסטריגען אבענדס אוים לאָנדאָן איינגעטראָפֿפֿענע אמטליכע דעפּעשע מעלדעט: דיענסטאג, אם 11. יולי, מאָרגענס, האבען נון די ענגלישען קריעגסשיפֿפֿע איהר פֿייער געגען די בעפֿעסטיגונגען פֿאָן אלעקסאנדריען עראָפֿפֿנעט. דאס באָמבארדירען האט זאָמיט בעגאָננען! צוערסט האבען דרייא ענגלישע פאנצער־שיפֿפֿע געגען די אלעקסאנדרינישען בעפֿעסטיגונגען געפֿייערט. די עגיפּטער אבער האבען אוים דען פֿעסטונגען אויף די ענגלישען קריעגס־שיפֿפֿע צוריקגעשאָססען, אָהנע דאס זיא אבער מיט איהרען קוגעלן די ענגלישען שיפֿפֿע ערריכט העטטען. היערויף עראָפֿפֿנעטען אויך די איבריגען ענגלישען קריעגס־שיפֿפֿע דאס פֿייער. זייט 7 איהר מאָרגענס ווירד העפֿטיג באָמבארדירט. צווייא אלעקסאנדרינישע פֿעסטונגען האבען בערייטס מיט דעם צוריקשיעסען איינגעהאָרט. איינע דערזעלבען איזט אויך זעהר שווער בעשעדיגט. די ענגלישען קריעגסשיפֿפֿע האבען דורך דאס צוריקשיעסען גאר קיינען שאדען ערליטטען.

די ענגלישע רעגיערונג האט נאָך פֿאָר דעם בעגיננע דעם באָמבארדירענס אללע איבריגען אייראָפּעאישען מעכטע פֿאָן איהרעם פֿאָרהאבען געגען אלעקסאנדריען פֿערשטענדיגט. אין דיעזער פֿערשטענדיגונג הייסט עס, דאס די ענגלישען קריעגסשיפֿפֿע צו איהרעם אייגענען שוטצע געגען דאס טרייבען דער עגיפּטער אין דען אלעקסאנדרינישען פֿעסטונגען דיעזע באָמבארדירען מיססען, אונד דאס די ענגלענדער דיעזע פֿעסטונגען נאָטהיגענפֿאללס אויך בעזעטצען ווערדען. די איבריגען אייראָפּעאישען מעכטע האבען ביזהער געגען דיעזעם פֿאָרהאבען ענגלאנדס קיינע איינווענדונג ערהאָבען. —

אין איהרעם געסטריגען לייטארטיקעל זוכט די „נייע פֿרייע פּרעססע" דאס פֿאָרגעהען ענגלאנדס צו רעכטפֿערטיגען. דער סילטאן איזט צו ווידערהאָלטען מאלען ערזוכט וואָרדען, זעלבער די רוהע אין דעם רעוואָלוציאָנערען עגיפּטען הערצושטעללען. אבער דער סילטאן פֿערבליעב ביי זיינער אלטען הארטנעקיגען פּאָליטיק אונד וואָללטע היערין גאר קיינען שריטט מאכען. אונד זאָ מוסטע נון ענגלאנד, דעססען אונטערטהאנען ביים לעטצטען קראוואללע אם מייסטען פֿערוואונדעט אונד ערמאָרדעט וואורדען, אין ערסטער רייהע די הערשטעללונג דער רוהע אונטערנעהמען. עס איזט נור צו בעדויערן, דאס ביזהער די ענגלישען קריעגס־שיפֿפֿע אללעין היער טהעטיג זינד אונד ניכט אויך פֿאָן דען קריעגס־שיפֿפֿען דער איבריגען אייראָפּעאישען מעכטע אונטערשטיטצט ווערדען! וויא עס הייסט, האבען זיך נאָך עראָפֿפֿנונג דעם פֿייערס זייטענס דער ענגלישען קריעגס־שיפֿפֿע — די

פֿאָלליעטאָן.

הערשער אונד פֿאָלק.

(59־טע פֿאָרטזעטצונג.)

„ווער מאג דאס זיין, דער דיך דרויסען וואַרטעט?" פֿראגטע ריענצי.

„איך ווייס עס ניכט (זאגטע נינא), אבער זייא אונבעזאָרגט; ברייטע דיך אויף מאָרגען פֿאָר."

די געגענוואַרט דעם קערקערמייסטערס מאכטע די טרעננונג וועניגער שמערצליך, וויל זיא איהרע געפֿיהלע פֿאָר איהם ניכט פֿערראַטהען דורפֿטען.

אלס נון נינא אין איהרען „פּאשענ־קליידערן" דאס טהאָר דעם טהורמס פֿערליעס, דא געזעללטע זיך צו איהר דער פֿערטרויטע דעם קארדינאלס אלבאָרנאָץ, וועלכער דא זיינע נאכפֿאָרשונגען וועגען צעזאַריני מאכען זאָללטע.

„שאָנער פּאשע! דיין נאמע איזט, וויא מאן מיר זאגט, אנגעלאָ ווילאַני. דו ביזט איין היבשער יונגע, איך מאָכטע איין וועניג מיט דיר פּלודערן. קאָמם מיט מיר אין דאס נעכסטע גאסט־הויז, וויר וואָללען אונס גיטליך טהון!" — זאָ רעדעטע נעמליך דער געזאנדטע דעם קארדינאלס אלבאָרנאָץ די אין פּאשענ־קליידערן פֿערשטעללטע נינא אן.

„איין אנדערעס מאל! (ערווידערטע די פֿערקליידע־טע נינא) עס איזט שפּעט, איך האבע איילע."

...ר געזאנדטע דעם קארדינאלס פּאקטע אבער די ...האנד אונד זאגטע: „דו ביזט איין זאָנ־ ...יא פֿערשוויעגענהייט פּאסט דער יונגער

„מאָרגען וויל איך אייך אללעס זאגען; אבער יעטצט האבע איך איילע."

„גוט, זאָ בעגלייטע איך דיך, מאן זאגט, דיינע הערין איזט זעהר שאָן; קארדינאל אלבאָרנאָץ זייא אין זיא שטערבליך פֿערליעבט. איזט זיא ווירקליך אוים געאסעל?... אלזאָ אנטוואָרטע דאָך! ביזט דו טויב, האָלדער יינגלינג?"

דער געזאנדטע דעם קארדינאלס ערהיעלט ניכטס צור אנטוואָרט, אונד אלס זיא דאס טהאָר איהרער וואָהנונג עררייכט, שליך נינא הינייַן, אונד דער געזאנדטע דעם קארדינאלס זאה זיך זאָ פֿאָן דערזעלבען פּלאָטצליך געטרעננט. —

אכטאונדפֿערציגסטעס קאפּיטעל.

אים נאכמיטטאגע דעם דאראויף פֿאָלגענדען טאגעס האטטע זיך אין דען שטראסען פֿאָן אוויניאָן איינע גראָסע פֿאָלקסמענגע פֿערזאממעלט. עס וואר דער צווייטע טאג דער אונטערזוכונג דער אנגעלעגענהייט ריענצי'ס, אונד די פֿערקינדיגונג דעם אורטהיילס וואורדע יעדען אויגענבליק ערוואַרטעט. די שפּאננונג וואר זעהר גראָס אונטער דען פֿרעמדען אוים אללען געגענדען, וועלכע זיך אם פּעפּסטליכען האָפֿע פֿערזאממעלט האטטען.

די פֿרעמדען האטטען נעמליך פֿיר דיעזע אנגעלעגענהייט איינע לעבהאפֿטערע טהיילנאהמע אלס די בעפֿאָלקערונג פֿאָן אוויניאָן. דיעזע וואר דאמאלס דאפֿיר בעקאננט, דאס זיא נור פֿ י ר ד א ס איינע טהיילנאהמע בעקונדעטע, וואס איהר געלד איינגעבראכט. די ווירטהע אונד געשעפֿטס־לייטע פֿאָן אוויניאָן וואָרען זאָגאר געגען די פֿריישפּרעכונג ריענצי'ס. זיא זאגטען: „ווענן מאן דיעזען קעטצער צום פֿייערטאָדע פֿעראורטהיילען זאָללטע, זאָ ווירדען פֿיעלע פֿרעמדע אוים אללען געגענדען הערביישטראָמען, אום דיעזע פֿערהערליכונג דעם כריסטליכען גלויבענס דורך מענשען־בראנד־אָפּפֿער אנצוזעהען — אונד דיעס וועהרע איינע איינטרעגליכע שפּעקולאציאָן פֿיר די שטאדט."

אונטער דער פֿערזאממעלטען מענגע בעפֿאנד זיך אויך איין פֿרעמדער, וועלכער דורך זיינע גראָסע, שטארקע געשטאלט יעדעם, דער איהן געזעהן, אויפֿפֿאללען מוסטע. זיין געזיכט וואר מיט איינעם פּפֿלאסטער בעדעקט, אבער דיעזעס פּפֿלאסטער דיענטע ניכט עטווא צור בעדעקונג איינער וואונדע, זאָנדערן נור דאצו, אום דאס געזיכט אונקעננטליך צו מאכען. —

פּלאָטצליך ווענדעטע זיך אן דיעזען גראָסען פֿרעמדען מאנן איין יונגע אונד זאגטע: „איך ביטטע אייך, מיר דאצו צו פֿערהעלפֿען, דאס איך דען ריענצי, ווענן ער פֿאָם געריכטע צוריקקעהרעט, היער זעהען קאָננע!"

דער פֿרעמדע זאה דען יונגען פֿאָן קאָפּף ביז פֿוס אן; ער מוסטערטע איהן זעהר לאנגע; ער שטיעס דאנן איינען זייפֿצער אוים אונד זאגטע: „וואָהער ביזט דו, יונגע?"

אלס נון דער קנאבע אנטוואָרטען וואָללטע, האָרטע מאן איין לויטעס געשרייא דער פֿאָלקס־מענגע, וואס דאראויף אנדייטעטע, דאס ריענצי בערייטס הערנאנקאָממע. היערויף ערקלאנג טראָמפּעטען־שאלל, וועהרענד די פּעפּסטליכע וואכע דאס פֿאָלק אום איינינע שריטטע צוריקדרענגטע, אום פּלאטץ צו מאכען.

מאן קאָננטע ניכטס האָרען, אבער אוים דעם „וויוואט־רופֿע" קאָננטע מאן דאָך ענטנעהמען, דאס ריענצי פֿרייגעשפּראָכען וואורדע.

„אלזאָ איך קאנן דאָך ניכט זעהען!" שריע דער יונגע.